

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Paragraphvs I. De Capellaniis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

CAPUT TERTIUM.

De Cappellaniis, Vicariis, Parochiis.

Cum de qualitatibus beneficii simplicis & duplicis in genere speciale nihil occurrat, quod non commodius explicetur, agendo de eorum singulis in specie, immediate adeorum species transimus.

PARAGRAPHVS I.

De Cappellaniis.

Questio 85. Unde nomen & origo Capella & Capellania: qualiter inter se differant; quid Capellanus, & qui hoc nomine veniant?

1. Respondeo ad primum: tentoriolum, quod in castris erigebant Francorum Reges, ut in eo res divina perageretur, reponerenturque SS. Reliquiæ, quas secum ad prælia procedentes deferabant, appellabatur Cappella, à Cappa, tegumenti genere, quo contextum erat: hinc nomine Cappella ad jus Canonicum traducto modò significatur altare in æde sacra exstructum; modò Oratorium seu sacra ædícula à templo se juncta, aliquando oratorium extra templum quidem positum, sed ipsi templo annexum seu adharens; aliquando locus sacer in templo Cancellis clausus, & separatus unum aut plura altaria continens; unde & in jure Canonico extat titulus de Capellis monachorum. Azor. p. 2. l. 3. c. 8. q. 2.

2. Respondeo ad secundum: Cappellam à Capellania sic distingui, ut Cappella nomine magis propriè veniat altare in aliqua æde sacra ab aliis altaribus se junctum; vel etiam, ut Felin. tr. 4. c. 1. n. 15. ædícula Ecclesiæ adharens: unde literæ Apostolicæ deservientem Cappella vocant rectorem Cappella, deservientem verò dicto tali altari Cappellanus in sacra æde. N. Barb. l. 3. juris Ecclesiast. c. 5. n. 5. Azor. loc. cit. c. 1. q. 5. in fine.

3. Respondeo tertio: uti olim sacerdotes dicto tentoriolo castrensi præfecti dicebantur Capellani, ita & modò dicuntur Cappellani, qui oratoriis illis vel altaribus deserviunt statis diebus in illis Sacrafaciendo, prout Cappella institutio postulat. Azor. cit. c. 8. q. 2. Non tamen vox Capellanus semper sacerdotem significat. Lott. l. 2. q. 47. n. 60. de quo, ubi examinabitur, quæ Capellania sint sacerdotales; etsi aliàs veniant Cappellani Ecclesiæ alicujus, etiam in qua Canonici sunt, appellatione presbyterorum & beneficiatorum ejusdem. Lott. l. 1. q. 15. n. 26.

Questio 86. Quæ Capellania sint, & quæ non sint verum beneficium Ecclesiasticum?

1. Respondeo primò in genere: quotiescunque Cappellania erecta & dotata est auctoritate Episcopi, est verum beneficium. Gloss. communiter recepta in Clement. 2. de decimis. V. beneficiorum. Selv. & alii passim apud Azor. loc. cit. q. 3. Hinc Capellania, etiam ad nutum amovibiles accedente auctoritate Episcopi taliter instituta sunt vera beneficia. Garc. p. 1. c. 2. n. 82. Corrad. l. 1. c. 6.

n. 285. contra Barb. de jure Ecclesiast. l. 3. c. 5. n. 15. citantem pro se Navar. consil. 5. de preb. Sayr. Caval. &c. Addit tamen, si semel iterumque talis Cappellania manualis collata fuerit per Ordinarium, id solum sufficere, ut reputari & judicari debeat beneficium Ecclesiasticum, citatque pro hoc Rebus. de pacif. possess. n. 349. Guidonem Papam &c. gaudetque; Capellanus ratione talis Capellaniæ privilegio fori, etsi esset tantum Clericus primæ tonsuræ, juxta decret. Trid. sess. 23. c. 6. apud Garc. loc. cit. Vide dicta q. ultima. c. præced.

2. Respondeo secundò: Econtra quotiescunque Capella erecta non fuit auctoritate Episcopi, non erit verum beneficium juxta sæpius dicta: hinc etiam si Capellania ex ordinatione fundatoris esset perpetua & inamovibilis, haberet pro dote terras seu bona, maxime stabilia, non accedente ad ejus fundationem auctoritate Episcopi, non erit beneficium. Corrad. loc. cit. n. 28. Garc. l. n. 102. Verumque id est, etiam si ad titulum illius sacris ordinibus initiarentur illius possessores. Corrad. ibid. n. 44. quin imò etiam si constaret fundatorem intendisse verè creare beneficium. Corrad. n. 53. ac denique etiam si ipse Episcopus esset earum fundator, si fundavit eas tanquam laicus ex bonis propriis, non verò Episcopali auctoritate. Barb. loc. cit. n. 3. citans plures alios.

Questio 87. Quando nam præsumantur Capellania esse beneficia?

Respondeo: ex onere præcisè administrationis seu faciendi celebrari missas, vel ex denominatione Capellaniæ, non oriri præsumptionem beneficii. Corrad. l. 1. c. 2. n. 22. De cætero in dubio Capellania præsumuntur beneficia. Barbos. loc. cit. n. 1. citans Gonz. &c. Garc. l. cit. n. 113. Corrad. l. 1. c. 2. n. 59. qui tamen addunt, id verum, si appareat de una collatione vel institutione Ordinarii; ac secus esse in claris; dum nimirum constat fundatorem noluisse eam collativam, contra Zevall. & alios tenentes, quòd licet constet, Capellaniam ex fundatione non esse collativam; si tamen ex consensu patronorum expresso vel tacito, vel ex negligentia efficiatur collativa, & postea iterum vacet; licet opponatur non esse collativam; ultimus tamen status sit attendendus in ejus provisione. Lott. etiam l. 1. q. 5. n. 62. ait nimis laxum pronuntiarum Rebus. in pr. tit. quid sit beneficium. n. 8. In dubio Capella fundata ad serviendum in ea Deo, licet non appareat de approbatione Episcopi, præsumitur beneficium Ecclesiasticum; proinde regulandum secundum illam doctrinam, quam tradidit ex Egidio n. 61. Porro necesse est, ut impetrans Capellaniam prober illam esse beneficium, ait Corrad. l. 1. c. 2. n. 36.

Questio

Quaestio 88. Quenam Capellania praebeant titulum Ordinationis?

Respondeo primò: Capellania ad nutum amovibilis, etiam si collativa sit & beneficium, nequit esse titulus ordinationis; quia deest stabilitas & perpetuitas, requisita ad titulum ordinationis. Corrad. *loc. cit. n. 49.* Barb. *loc. cit. n. 19.* ubi tamen hanc facit exceptionem, nisi talis Capellania amovibilis habeatur in Capella Papae; tenet enim eas sufficere pro titulo ordinationis, & citat pro hoc Navar. *consil. 20. de temp. ordin.* Riccium *in praxi fori Ecclesiast. resol. 334. in fine.* Sayr. Molfes &c. Aliam exceptionem addit de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.* nimirum nisi titulus beneficii ex natura sua manualis, per accidens hic & nunc in hac persona ordinanda foret perpetuus, ex eo quòd ii, ad quos pertinet amovere, id agere (nempe ordinari) validè permittant; quin etiam *n. 55.* addit sufficere Capellaniam (aliudve servitium Ecclesiasticum, non tamen meram famulatus speciem habens, ut est conductio v. g. ad pulsandum organum) quae etsi specialem vel personalem titulum nullum tribuunt, tribuit tamen, seu annexum habet tale jus, quod titulo aequipolleat, ita ut illud servitium, etiam ex parte recipientis sit necessarium, neq; competat admittentibus libera facultas talem dimittendi juxta praxin frequentem Ecclesiarum parochialium; quin & collegiarum, etiam Cathedralium, ad quarum servitium ex consuetudine loci cives seu norionales, habentes, certas qualitates cum numero praefinito vel sine eo recipiuntur ad participationem cujusdam massae communis, & ad talis servitii titulum ordines conferri posse, receptum esse ait: cum beneficio vel Capella perpetua titulata spectato effectu aequipolleat; idem habet & explicatius proponit *de benef. d. 80. n. 14.*

2. Respondeo secundo: Capellania perpetua praebeant titulum ordinationis, non tantum ex, quae ab initio auctoritate Episcopi erecta in beneficium; sed etiam ex, in quarum primava institutione, etsi non intervenit auctoritas Ordinarii, postea tamen non reluctante fundatoris auctoritate erecta sunt in beneficium per collationem & Canonicam institutionem. Barb. *loc. cit. n. 23.* quin & illae, quae nec collativae nec beneficium sunt; licet enim ad eas non possit quis ordinari tanquam ad titulum beneficii, poterit tamen ad eas ordinari tanquam ad titulum patrimonii. Garc. *loc. cit. n. 112.* citans Trid. *sess. 21. c. 2.* Card. de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.*

Quaestio 89. Num & qualiter Capellania ex non collativa fieri possit collativa auctoritate Ordinarii?

Respondeo: hoc fieri posse, ut dum nimirum Capellania, quae ob non intervententem in primava ejus fundatione auctoritatem Ordinarii non nisi ad statum Capellaniae non collativae, seu habentis solam rationem legati pii evaserat, & in eo etiam ad tempus aliquod permanserat, superveniente demum auctoritate Ordinarii erigeretur in beneficium per collationem & institutionem Canonicam, non reluctante fundatoris voluntate. Corrad. *l. 2. c. 11. n. 17. & seq.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. n. 58.* Salcedo, Zavall. quos citat & sequitur Garc. *p. 1. c. 2. n. 108. & seq.* sub limitatione tamen paulò post subjungenda. Censetur autem haec voluntas
P. Leuten, Fori Benef. Tom. 1,

non reluctari, dum fundator in constitutione sua nihil addidit, per quod ratio collativae seu beneficiariae excluderetur; sed simpliciter solum bona sua legavit Capellae vel altari alicui, ut legantur in eo hebdomadarum certa missa, nominando insuper simpliciter patronos: tunc enim facta per accedentem Ordinarii auctoritatem erectione simplicis talis Capellaniae in beneficium, dicta testatoris voluntas non mutatur; utpote quae talem erectionem non prohibuit; quin potius interpretative saltem illam voluit. Testator enim simpliciter instituendo Capellaniam, videtur velle instituere beneficium Ecclesiasticum. Garc. *loc. cit. n. 109.* Sed dicitur solum per talem adjectionem non contrariam alterari. Corrad. & Gonz. *loc. cit.* quod ipsum licet Ordinario. Corrad. *ibidem.* citans Bald. *in l. si testamentum. c. de testam.* cum id fiat, ut pia testantium voluntates debita executioni mandentur, firmitus conserventur, & Episcopus sit executor demandatus omnium piarum dispositionum, tanquam Sedis Apostolicae delegatus juxta Trid. *sess. 24. c. 8.* Corrad. *loc. cit.* qui etiam sic frequenter praticari asserit allatis exemplis aliquot. Hanc doctrinam veram esse asserit Garc. in Capellaniis institutis in ultima voluntate, in quibus non solet intervenire auctoritas & erectio Ordinarii, nisi post mortem testatoris, quando effectum sunt habitura. Item in Capellaniis institutis inter vivos, etiam irrevocabiliter, quarum effectus differtur ad mortem. Non tamen in Capellaniis institutis inter vivos, & statim effectivatis per positionem Capellani; quia ex quo fundator non requisivit auctoritatem Ordinarii, non videtur velle facere beneficium Ecclesiasticum, sed Capellaniam non collativam, adeoque eam erigere postea in beneficium; esset mutare voluntatem & dispositionem fundatoris. Idem censet in Capellaniis, in quibus dicitur, quòd Capellanus ponatur per patronos.

Quaeres 90. An dum fundator noluit Capellaniam esse collativam, Ordinarius, saltem accedente consensu patroni, possit de ea facere collationem & institutionem, & sic de non beneficiaria eam erigere in beneficium?

Respondeo negativè: Garc. *n. 105.* citans pro hoc AA. quam plurimos, & aliquot Rotae decisiones ad fufum.

Quaeres 91. An quando constat fundatorem noluisse facere Capellaniam collativam & beneficium, ad hoc, ut habeatur pro beneficio, sufficiat collatam fuisse per 40. annos ut beneficium?

Respondeo affirmativè: Garc. *p. 1. c. 2. n. 115.* ubi postquam inclinasset in sententiam requirentem ad hoc tempus immemorabile; argumento *c. 1. de praescriptione in 6. juncta auth. de nuptiis. §. disponar.* oppositum, quod tenet Azor. verum censet juxta *c. cum de beneficio. de praeb. in 6.* & ait *cit. c. 1.* requirens tempus immemorabile ad hujusmodi praescriptiones loqui de casu, in quo jus commune est contrarium, non autem sola lex privata fundatoris.

*Quaestio 92. An dum Capellania perpetua erecta est auctoritate Episcopi in beneficium Ecclesiasticum (quod postremum addo, quia
C 3 nil*

nil vetat quò minus etiam Capellania non collativa constituantur, sicut quodvis aliud pium legatum Episcopo approbante absque eo, quòd hæc approbatio ad hanc constitutionem sit necessaria, adeoque absque eo, quòd vi hujus approbationis ultro data, aut ex superabundante requisita erigatur in beneficium) teneat prohibitio illa testatoris, quòd Ordinarius non debeat se introumittere in illius provisionem; sed ea ad solos laicos spectet?

Respondeo negativè: Garc. p. 1. c. 2. n. 97. citans Gonz. loc. cit. n. 42. Lamb. de jurepatr. p. 1. l. 1. a. 10. Mandos: Covar. &c. quin imò si auctoritas Episcopi interveniat ad erigendam Cappellaniam in titulum & creandum beneficium, dicta conditio adhuc erit nulla, tamen si Episcopus ipse in ejus fundatione consenserit in talem conditionem. Garc. *ibidem* contra Gonz. videtur enim talis conditio contrariari ipsi naturæ beneficii. E-contra verò dicta auctoritate non interveniente non tantum tenet, & observanda est dicta conditio per fundatorem ipsum adjecta. Garc. *ibid.* n. 98. verum etiam, dum postquam testator ex assignatis bonis jussit annuatim, vel etiam (quod addo) hebdomatim dici tot missas per Clericum à certo patrono nominandum, patronus ipse primò adjeicit dictam conditionem, quod facere poterit etiam declarando dictam Cappellaniam non esse servitium, sed potius memoriam seu anniversarium missarum; ita ut non solvatur subsidium, prout hoc solvi non debet ex talibus memoriis. Corrad. l. 1. c. 2. n. 24.

Questio 93. An Cappellania, in quibus non intervenit auctoritas Ordinarii, imperari possint in titulum beneficii, vel etiam permutari?

Respondeo ad utrumque negativè: utrumque patet: cum enim non sint beneficia, conferri in titulum beneficii nequeunt. Corrad. n. 26. Lott. l. 1. q. 5. n. 64. sed & propterea talis Cappellaniæ permutatio facta in manibus Ordinarii tanquam de beneficio Ecclesiastico, & hinc secuta collatio non subsistit. Corrad. *ibid.* citans Burat.

Questio 94. An in Capellaniis erectis auctoritate Episcopi in beneficium, teneat, quòd fundator ab earum administratione, curâ, & visitatione excludat Ordinarium?

Respondeo affirmativè; excepto casu negligentia. Trid. sess. 22. c. 8. & 9. Garc. cit. c. 2. n. 98. citans declarationem super hoc Pauli V. emanatam Anno 1606. Porrò non censetur exclusus à visitatione Ordinarius per hoc, quòd in fundatione alicui alteri (intellige absque exclusione positiva Ordinarii) simpliciter committatur visitatio. Garc. loc. cit. n. 99. & seq.

Questio 95. Num in Cappellaniis non collativis, dum aliter cautum non est à fun-

datore, Episcopus adhuc habeat jus visitandi?

Respondeo affirmativè: et si enim beneficia non sunt; sunt tamen opus pium, & sic possunt ab Episcopo visitari. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 5. n. 11 citans pro hoc AA. plures. Garc. n. 104. citans allegat. c. 8. & 9. sess. 22. Trid. contra Paris. l. 4. consil. 34. Gonz. loc. cit. n. 35. quem tamen ait n. 45. videri sentire contrarium.

Questio 96. Circa bona, super quibus fundata sunt hujusmodi Cappellaniæ non collativa ex defectu auctoritatis Ordinarii, an sint spiritualizata per hoc, & non amplius laicalia; & num pacisci circa similes Cappellaniæ sit simonia?

Respondeo ad primò bona istiusmodi remanere & reputari bona laicalia, ac proinde subiecta potestati Principum, & Magistratum secularium; tamen si eis opera pia & missarum onera annexa sint. Barb. loc. cit. n. 6. citans ordinationem Regiam Lusit. Perez de Lara & alios; unde etiam n. 7. & 8. testatur tales Cappellaniæ privatâ auctoritate institutas, tanquam profanas jure sanguinis aut hæreditario devolvi in Lusitania ad inftar fidei commissorum seu majoratum; successioneque harum Cappellaniarum in Hispania juxta regulas majoratum regulari. Et hinc quoque est, quòd dictis Cappellaniis imponi non possit subsidium bonis & redditibus Ecclesiasticis imponi solitum, ut insinat Garc. loc. cit. n. 105.

2. Responder ad secundum negativè. Barb. loc. cit. num. 3. ex Gonz. loc. cit. num. 25. nimirum pactum factum ratione talis Cappellaniæ absque auctoritate Pape non esse simoniacum ex eo, quòd Cappellania talis non sit quid spirituale, sed laicale & temporale, ut docent Guido Papa Decis. 187. Navar. cons. 5. de prob. n. 1. & alii apud Barb. loc. cit. n. 5. De Capellis etiam existentibus in Ecclesia quoad cæmента & ornamenta, ipsiunque situm materialem, ait de Luca in Miscel. d. 28. n. 12. quòd sint in hæreditate profana, & citra simoniam in commercio profano. Addit etiam de jurep. d. 53. n. 2. 3. & 5. non tantum jus presentandi ad dictas Cappellaniæ donari, sed etiam concessionem ipsius Capellæ & juris illius honorifici, quod ex Cappellarum usuali dominio resultat, fieri posse absque omni consensu Ordinarii; cum nihil detur spirituale, ut contingit, cum datur jus patronatus redolens formalem servitutem Ecclesiæ vel beneficii, sed solum usuale quoddam dominium, competens ratione rerum materialium, pretio æstimabilium, adeò ut veniat in hæreditate, vendique possit pro pretio ipsis materialibus proportionato absque aliqua spiritualitatis mixturâ, adeoque sine omni simonia; citatque pro hoc Rodriq. in qq. reg. q. 58. a. 2. Lott. l. 2. q. 4. n. 10. & seq. &c.

Questio 97. An Cappellania in eo, cui obveniunt, requirant Clericatum aut certam aetatem?

Respondeo primò: Cappellaniæ illas etiam sub nomine beneficiorum fundatas & nuncupatas, quæ institutæ sunt absque auctoritate Ordinarii, obvenire posse (ubi aliter cautum non est

est

est à fundatore;) laicis seu carentibus primâ tonsurâ, etiam infantibus, & feminis; quia merè laicales sunt, & sub regulas beneficiorum non cadunt. Luca de benef. d. 8. n. 18. citans Bursat. Decis. 1. n. 17. & d. 95. n. 1. & ad Trid. d. 24. n. 10. Ac proinde nullam etiam requirunt ætatem. de Luca *ibid.* citans Gonz. ad reg. 8. gl. 5. Ventrigl. in annot. rerum Ecclesiast. annot. 6. de atate benef. n. 9. nihilominus requiritur, & in iis quandoque indirectè certa ætas, quatenus nimirum fundator certam qualitatem requirit, quæ sine certa ætate haberi non potest; v. g. quia voluit, ut obtineus tale legatum seu Capellaniam, sit Clericus, seu habeat primâ tonsuram, quæ non datur nisi habentibus certam ætatem; in quo casu necessaria est ætas non tanquam principale requisitum ipsius Capellaniam, vel improprii beneficii; sed tanquam antecedens ad illam qualitatem Clericatus, sine qua neque ætas sufficeret. Luca *ibidem* n. 2. citans decis. Rotæ 270. coram Ottoboni.

2. Respondeo secundò: Capellania erecta in titulum beneficii auctoritate Episcopi, etiam citra dispositionem fundatoris, requirit clericatum; quia regulariter more aliorum beneficiorum: Nihilominus ex ordinatione fundatoris dari poterit puero ante primam tonsuram titulo sæculari, donec fiat clericus, qui suo tempore tenebitur ordinari, & dum capax sit, recitare horas, eoque id non repugnet, si accedat Ordinarii auctoritas, non ut ante primam tonsuram teneat quis eam in titulum beneficii, quod fieri nequit; sed ut pro eo tempore non sit beneficium, donec fiat Clericus, & ex tunc eam teneat ut beneficium: accedente tamen collatione Ordinarii; nisi fortè in principio, quo eam obtinuit, intervenerit ejus auctoritas. Corrad. l. 1. c. 5. n. 125. ex Garc. p. 1. c. 2. n. 30. qui tamen n. 31. subdit, quòd videatur nihilominus requiri, ut fundator talis Capellaniam collativam expressè ita disponat, quòd ea dari possit puero ante primam tonsuram titulo sæculari; si enim simpliciter disponeretur, quod dari possit puero ante primam tonsuram, non valeret dispositio.

Questio 98. An Capellania obligent ad horas?

1. Respondeo primò affirmativè de iis, quæ instituta auctoritate Ordinarii, Barb. *loc. cit. nu.* 21. Azor. Sanch. & c. cum communi.

2. Respondeo secundò negativè de ceteris. Barbosa. *ibid. num.* 4. Garc. *loc. cit. n.* 104. citans plures alios.

Questio 99. Quenam, & cum quibus beneficiis incompatibiles sint Capellaniae?

1. Respondeo primò: uti in genere duo beneficia uniformia, quia nimirum ambo sunt ejusdem nominis & ministerii v. g. duæ dignitates, vel duo Canonatus ejusdem Ecclesiæ sunt incompatibilia juxta c. de multa. de preb. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. num. 35. cum communi; ita in specie ab uno simul haberi non possunt, ut patet, duæ Capellaniam fundata super eodem altari habentes eadem onera.

2. Respondeo secundò: duas Capellanias fundatas in ejusdem Ecclesiæ diversis Capellis, vel etiam in ejusdem Capellæ diversis altaribus (quin & ut sentio, idem est, si fundatae sint in eodem altari.)

ad diversos tamen fines, & cum diversis oneribus non sunt incompatibiles secundum Nav. *conf. 16. de preb.* qui testatur vidisse se, id pluries practicum, & Gonz. apud Card. de Luca. de benef. d. 57. n. 4. qui etiam suum ibi iudicium suspendat; ait tamen non videri urgere congruam in contrarium rationem, & expressè ipse de Luca de *jurep.* D. 17. num. 4. & 5.

3. Respondeo tertio: sed neque incompatibilis est Capellania cum alio diversi nominis, & instituti beneficio in eadem Ecclesia; v. g. cum Canonatu Cathedralis vel Collegiata. Card. de Luca. *loc. cit. n.* 6. citans Rotam *decis.* 489 p. 2. *Recent.* Gonz. *loc. cit. n.* 43. Paris. de *resign.* l. 3. q. 1. qui testatur, hanc esse communem ac veriore contra Hojed. de *incompat. benef.* p. 1. q. 20. n. 25. & Azor, qui p. 2. l. 3. c. 8. q. 6. ait, ut Capellania & aliud beneficium simplex simile vel dissimile in Ecclesia eadem habeatur, requiri specialem Papæ indulgentiam. Tametsi enim duo beneficia dissimilia in eadem Ecclesia, quorum utrumque est residentiale, ex natura sua seu præcisè (qualiter beneficia principaliter curata, nec non dignitates & Canonatus Cathedralis, aliæ à Trid. specificata vi ejusdem veram ac præcisam residentiam exigunt, & annexam habent, de quo vide de Luca *loc. cit. n.* 5. & d. 58. n. 3.) sunt incompatibilia, ita ut ex inconcussa datariæ praxi, ut ait de Luca, & fateatur Gonz. *loc. cit. num.* 42. obtineri nequeant dignitates & Canonatus in eadem Ecclesia; duo tamen beneficia dissimilia ejusdem Ecclesiæ, quorum unum est residentiale verè, ac præcisè, alterum non est residentiale, vel solum residentiale causativè, hoc est, habens onus servitii alicujus, v. g. interveniendi horis vespertinis, vel Processionibus, inducentis residentiam, non sunt incompatibilia. de Luca *loc. cit. num.* 6.

4. Respondeo quartò: Capellania requirens residentiam sive ex institutione sua, sive ex consuetudine loci, incompatibilis est cum alio quocunque beneficio requirente pariter residentiam in diverso loco, ut patet: vide Azor *loc. cit.* verum de hac incompatibilitate ex professo in 3. p. *sect.* l. c. 1.

Questio 100. An, & qua Capellania requirant residentiam?

1. Respondeo primò in genere: Capellaniam etiam erectam in beneficium, simplices tamen, seu non habentes annexam curam animarum, etiam annexum iis onus celebrationis missarum in certo altari, dum aliunde, puta, ex speciali fundatoris ordinatione vel statuto, aut consuetudine (ad quam probandam non sufficit prædecessores residisse, cum sit in materia facultativa; sed quod id fecerint coactè, & non voluntariè, urgente nimirum præcepto. Lap. ad Bald. *conf.* 170. apud Garc. paulo post citandum. n. 88.) illis impositum non est præceptum residendi, residentiam non requirunt, ideòque ex generali consuetudine receptum (licet beneficia omnia simplicia, exceptis præstimoniiis, de jure eam requirant; de quo vide Garc. p. 3. *Corr. n.* 1. citantem pro hoc quamplurimos) Azor. p. 2. l. 3. c. 8. q. 5. Zerol. in *pr. Epis. v. beneficium.* §. 7. de Luca. de benef. d. 58. nu. 2. Garc. p. 7. c. 1. n. 86. & seq. citans Mand. Felin. Zechum, Hojed. ac præcipuè Lap. *Alleg.* 35. communiter recepta, ut ait de Luca, *loc. cit. nu.* 2. item plures declarationes S. Congregationis, & Rotæ *decis.*

manifestè id continentes. Verùmque id est, etiam si ultra onus celebrationis missarum servitium aliud impostum haberet v.g. cantandi in choro, quòd residentiam personalem præferre videretur, positumque expressè esset in fundatione: *Capellaniam hanc obtinens cantet, vel serviat*: Luca loc. cit. n. 3. Garc. loc. cit. nu. 89. contra Nav. consil. 6. n. 3. de Clericis non resid. docentem, verbum: *cantet vel serviat*: in fundatione Capellaniæ positum idem importare, quòd resideat; quòd intelligitur de personali residentia: poterit enim & tunc adhuc Rector Capellaniæ talis per substitutum satisfacere; uti manifestum videtur ex decis. Rotæ in una Brixienfi Capellania, 2. Martii Anno 1598. apud Garc. n. 88. generaliter sic decidentis: *Capellania non requirit personalem residentiam, nisi fundator jussit; quòd Capellanus per se ipsum inservire teneatur. Secus autem esse videtur, ubi fundator dixisset: intersit vel assistat in choro: hæc enim idem, quòd resideat, importare videntur; adeoque imponendo hanc interessentiam, & assistentiam imposuisse videtur residentiam personalem.* Garc. loc. cit. n. 89. quamvis & in eo adhuc casu non importari nisi residentiam causativam seu impropiam, inducentem amissionem fructuum seu emolumentorum, aut distributionum, non verò propriam ac veram inducentem incompatibilitatis effectum, docet de Luca d. 57. cit. n. 6. & d. 58. n. 6. & d. 59. n. 4. &c.

2. Respondeo secundò: in particulari Capellania interveniente auctoritate Ordinarii fundatà cum obligatione residentia personalis, dum postmodum ejus fructus adeò diminuti sunt, ut non sint sufficientes & porportionari amplius tali oneri, non obligat ad residentiam, saltem Ordinario tollente hanc obligationem, Garc. cit. p. 7. c. 1. nu. 126. docet etiam in genere Lott. l. 3. q. 27. nu. 19. his verbis: libera est hac in re facultas Episcopi, non solum in superadducenda residentia ex causa prædicta (nimirum urgente necessitate vel utilitate Ecclesiæ ex defectu ministrorum) sed etiam in tollenda, si ob tenuitatem fructuum non reperiatur, qui velit provideri; ut etiam latè probat Moneta de commut. ult. volunt. c. 11. n. 15. apud eundem, uti id eum posse in eo casu annuente patrono, aut etiam eo invito, si vocatus consentire noluerit; patet ex generali doctrinà, quâ docent DD. ad c. nos quidem. de testam. posse Ordinarium in tali casu diminuerè, seu reducerè onera à fundatore imposita: cum, ut ait Felin. ad c. cum accessissent. de consir. n. 29. cessantibus redditibus cessare debet ordinatio testatoris, vide de hoc Garc. qui pro hac materia citat Lamb. l. 3. q. 6. n. 7. Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 6. &c.

3. Respondeo tertio: Capellaniæ, quæ nullos fructus habent in absentia, sed omnes inter Capellanos & beneficiatos præsentés distribuuntur, absentibus nihil percipientibus, requirere videntur personalem & præcisam residentiam; ita ut illas obtinentes ad eam teneantur, & cogi possint, nõ obstante consuetudine contrariâ. Garc. p. 3. c. 2. n. 188. idque ob decis. aliquam S. Congreg. quam adsum ibidem recitat Garc. quaniq; se originaliter vidisse ait apud eundem Gonz. gl. 5. n. 1. plura tamen in contrarium adducente Nav. consil. 4. de cler. non resid. n. 1. & seq. Quin imò tenere responsionem etiam non obstante consuetudine immemoriali, ostendit Garc. loc. cit. num. 197. Verum

& de hoc onere residendi accuratius infra sect. 3. c. 1.

Quæstio 101. Quot modis Capellania (idem est de alio beneficio) dicatur sacerdotalis?

Respondeo tribus: primò: dum requirit eo tempore sacerdotium, quo jus obrinetur in Capellania. Secundò: dum requirit illud eo tempore, quo à patrono nominatur seu eligitur. Tertio: dum ita solum illud requirit, ut qui eligitur, nominatur & offertur, fiat sacerdos intra annum ab eo tempore computandum, quo nactus est pacificam Capellaniæ possessionem; alioquin vel ipsa, vel ejus fructibus sit privatus. Azor. l. 6. c. 24. q. 4.

Quæstio 102. Undenam, dum institutio fundatoris, vel statutum, aut consuetudo id clarè non exprimit, constet, vel conjectura sumatur, Capellaniam esse, vel non esse sacerdotalem; seu obtinentem illam debere esse aptitudine tantum, vel actu sacerdotem, & legere missas per se ipsum?

1. **R**espondeo primò: Capellania sacerdotalis est, & requirit in promovendo sacerdotium actu tempore præsentationis seu provisionis, dum dicitur in fundatione vel statuto: *presentetur sacerdos; vel promoveatur Capellanus, qui missam celebret*: vel *assumatur persona idonea ad celebrandum*: vel etiam ut insinuat Garc. n. 97. *presentetur presbyter vel rector causâ celebrandi missas &c.* qualitas enim adjuncta verbo juxta L. in delictis. ff. de noxalibus; intelligitur secundum tempus illius Garc. p. 7. c. 1. n. 58. citans plures pro hoc decis. Rotæ; & dicens esse communiorem contra Azor. l. 6. c. 24. n. 4. in cujus sententiam inclinabo. *sect. seq.* ubi de SS. ordinibus requisitis in beneficiato. & Corrad. l. 2. c. 10. n. 117. in quantum ii volunt, id verum esse, dum fundator est laicus, non verò, dum est Ecclesiasticus, vel statutum Ecclesiæ sic loquitur; sufficere enim tunc posse intra annum fieri sacerdotem: pro hac doctrina citatur à Garc. n. 63. Lamb. p. 1. l. 2. a. 27. q. 7. & Anton. Genuens. Item contra Ferrer. qui vult id solum tenere, dum sacerdotium annexum est per verba negativa, dicente v.g. fundatore: *Capellania conferatur non nisi sacerdoti*. Item contra Zerol. p. 1. v. *beneficium* §. 8 qui vult posse institui non sacerdotes, modò tamen infra annum fiant sacerdotes, dum Ecclesia fundata hæc conditione, ut ad illam instituantur tot presbyteri, qui quotidie celebrent; item contra Gonz. gl. 5. n. 104. & seq. qui idem cum Zerol. docet, & insuper addit, dum fundator diceret: *presententur sacerdotes & non alii*; adhuc sufficere, esse in ea ætate, ut saltem intra annum fieri possit sacerdos. huic ferè inhæret Perez. de Lara l. 2. c. 5. n. 16. apud Garc. n. 63. nimirum dum fundator requirit presbyteratum per verba mixta affirmativa, sufficere præsentari idoneum ad presbyteratum. ac denique contra Paris. de resign. l. 4. q. 9. n. 34. qui vult in iis casibus, in quibus requiritur ætas 25. annorum & sacerdotium, posse resignari & provideri beneficium non sacerdoti, habenti tamen dictam ætatem. Ratio responsionis nostræ est, quòd qui non est sacerdos actu, sed solum aptitudine, non dicatur verè, nec absolute & simpliciter sacerdos; adeòq; in eo non verificentur verba requirementia sacerdotium. Garc. n. 67. Contra dictam Corradi & Azor. distinctionem est, quòd si in fundatione laici verba illa importent,

portent, quod Capellania sit sacerdotalis actu, idem etiam importare debeant in fundatione personæ Ecclesiasticæ. Attendenda namque hic solum sunt verba fundationis, & eorum vis. *Garc. loc. cit. n. 83.* Secundò: requiritur actu sacerdotium, dum fundator vel statutum dicit, aut consuetudo habet, ut provisus sit Capellanus vel sacerdos: particula enim illa *vel*, est solum declarativa. *Zech. de rep. Eccl. c. de beneficiar. n. 4. Tuschus lit. E. concl. 57. apud Garc. loc. cit. n. 60. & 72.*

2. Respondeo secundò: Capellania ex eo, quòd fundator dixit, Capellanum debere celebrare missas seu divina officia, non est sacerdotalis, nec actu, nec aptitudine; sed conferri potest simplici Clerico, etiam tantum primæ tonsuræ, qui eam per substitutum administret. *Card. de Luca, de benef. d. 61. n. 3. & 7. Garc. loc. cit. n. 85. & seq. citans pro hac responsione AA. quàm plurimos, pluresque Rotæ & S. Congreg. decis. clarissimas ad longum. Vide etiam Gonz. l. c. gl. 5. n. 72. item Lott. l. 2. q. 47. à n. 34. ubi ait: annexio sacerdotii minimè argui potest ab annexione oneris celebrandi ob separabilitatem facti celebrationis ab ipso onere; quod ut per alium non possit absolvi, nullo jure cautum est; pro quo citat præter alios Felin. in c. eum omnes. de constitut. n. 3. dicentem ita de generali consuetudine servari; & ait hanc sententiam sæpissime probatam à Rota, cujus plures decis. adducit n. 35. Unde quàmvis fundator vel statutum referat onus illud celebrandi ad personam beneficiarii; dum tamen expressè non removet hanc facultatem celebrandi per alium, quæ est à jure communi; potius censetur voluisse conformare se cum eo jure, quàm ab ejus orbita recedere: cum omnis dispositio nudis verbis prolata vestiatur à jure communi. l. quarta. ff. locati. Lott. n. 36. atque ita tunc inflectitur ea relatio, ut stet demonstrativè ad qualitatem oneris; non autem dispositivè ad qualitatem personæ. ut Lott. n. 37. Rationem responsionis præter eam, quam afferam infra *loc. cit.* hanc quoque afferit *Garc. n. 92.* ex eo tunc possessi oneri satisfieri per substitutum, quod non fit in eo casu electa industria personæ, & hinc valeat, quod quis per alium facit, per se ipsum facere videtur.*

3. Respondeo tertio: Capellania erit quidem sacerdotalis, ut *Lott. n. 38. citans Gonz. gl. 5. n. 100. & 107.* non tamen adhuc erit sacerdotalis actu, sed solum aptitudine, ubi fundator dixit, Capellanum debere celebrare per se ipsum, seu debere personaliter deservire, vel debere residere. *Garc. n. 98. citans Gonz. loc. cit. n. 100. Nav. & c. Item declar. S. Congreg. de Anno 1604. quam se authenticè vidisse testatur, quæ inter cætera sic habet: Si ex fundatione autum, ut Capellanus per se ipsum celebret missas, simplici adhuc conferri potest clerico, in ea tamen auctoritate constituto, ut intra annum ad sacerdotium promoveri queat.*

4. Respondeo quartò: Capellania ex hoc erit adhuc sacerdotalis aptitudine, quòd præter onus legendi missas habet onus juvandi curatum in cantando, & aliis similibus assistendi in choro: tunc enim censetur injunctum servitium personale non tantum chori, sed etiam missarum; adeoque eas non poterit curare legi per alium. *Garc. loc. cit. n. 89. Filiuc. tr. 41. c. 1. n. 15.* Porrò quis dispensare possit quoad dictam qualitatem requisitam à fundatore, & qualiter ei derogetur per provisionem Apostolicam, vide ex dicendis *sect. seq. loc. cit.* Vide quoque *Garc. loc. cit. n. 102. & seq. fusè de hoc.* Ac denique qualiter providendum in casu volun-

tatis fundatoris ambiguae, deducendæ ex verbis vel conjecturis, vide apud *Card. Luca de benef. d. 86. ferè per tot.* ubi etiam, quæ distinctio inter vocabula *presbyter & sacerdos* in hoc vel illo idiomate, in quo conscripta est fundatio. Plura de hoc vide, ubi de ætate requisita ad singula beneficia. *sect. seq.*

Questio 103. Quidsi ergo in fundatione Capellania dicatur: presentetur sacerdos proximior in sanguine, si invenitur aliàs Clericus, num si tempore presentationis fuerit aliquis sacerdos, is presentari debeat, etsi sit remotior, & alteri proximiori preferendus, etsi hic postea adhuc ante institutionem remotioris illius esset jam factus sacerdos.

Respondeo affirmativè: attendi enim debet tempus presentationis. *Garc. loc. cit. n. 73. citans pro hoc Perez de Lara, & decis. Rotæ.*

Questio 104. An & quanta sit obligatio legendi missas impositas Capellania in Ecclesia, sacello, vel altari à fundatore designato, & ad quid hoc negligens Capellanus teneatur; & quis in eo dispensare possit?

1. **R**espondeo ad primum affirmativè: non enim satisfieret aliàs voluntati fundatoris. *Corr. l. 2. c. 11. n. 20. & 27. cum communi. Respondet idem ad secundum. n. 22. Capellanum contra legitimam causam celebrando alibi peccare mortaliter. Respondet ad tertium: non tamen teneri illum missas lectas alibi legere denuo in loco designato: quia jam in substantia satisfactum oneri missarum injuncto à fundatore, neque ad ullam aliam restitutionem; quia non privavit fundatorem fructu beneficii. *Corrad. ibidem, n. 23. & 24. citans Barb. de potestate Episc. alleg. 24. v. 36. & Fraxinell. de oblig. sacerdot. sect. 4. corol. 5. §. 3.**

2. Respondet ad quartum dispensare in hoc non posse Episcopum (etiam consentientibus hæredibus; cum non agatur in hoc puncto de voluntate hæredum, sed fundatoris. *Navar. de orat. c. 5. n. 2. & 12.*) cum verò sic derogaret menti fundatoris, quod non potest. *Corrad. n. 25. & 26. Nequidem dum Capellanus ratione studiorum abest, & ut sentire videretur Barb. loc. cit. ex Henric. Corr. ibid. ubi ait: & in hoc casu de necessitate petendum indultum Pontificium, censeri à peritissimis Curialibus, uti & num. 20. ait, praxin ipsam docere, non nisi de licentia Papæ licere dictas missas celebrare alibi.*

Questio 105. An, & quando numerus missarum ex fundatione impositus Capellania (idem est de Vicariis, aliisque similibus beneficiis) reduci possit per Ordinarium, quando redditus diminuti sunt & insufficientes tali oneri?

Respondeo: tametsi Episcopi in Synodo diocesana, uti & Abbates, Generalisque ordinum in Capitulis Generalibus ex concessione Trid. *sess. 25. c. 4. de reform.* (cujus concessionis varias limitationes, explicationes, & variorum super ea sententias vide apud *Garc. loc. cit. n. 127. & seq.* Vide etiam *Barb. de potest. Episc. alleg. 29.*) possint, re diligenter perspectâ, prout major Dei honor

honor & utilitas Ecclesiarum & necessitas exegerit, reducere missarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impositum eisdem Ecclesiis: ubi ob multitudinem eisdem satisfieri non potest: vel Eleemosyna pro iis celebrandis adeo tenues, ut non facile inveniatur, qui velit se huic oneri subicere, idemque etiam possint vi ejusdem indulti circa Anniversaria defunctorum officia, ut declaravit S. Congreg. super hoc interrogata ab Archiepiscopo Neapolitano apud Corr. cit. c. 11. hanc declarationem verbotenus recitantem. Quamvis tamen & hæc ipsa concessio illis sublata videatur vi decreti à S. Congregatione editi auctoritate Urban. VIII. ad Annum 1625. quod plura salutaria hac de re continet, & ad fufum recitatur à Corr. loc. cit. n. 10. uti & responsiones ejusdem S. Congreg. ad plura dubia super hoc decreto orta. Nihilominus neque ante, neque per dictum Concilium potuisse, aut posse Episcopos reducere numerum missarum impositarum beneficio seu Capellanis; cum de illis missis non loquatur Trid. ut patet; adeoque talem reductionem factam ab Episcopo esse nullam; recurrendumque esse pro tali reductione obtinenda ad Sedem Apostolicam, docent Corr. loc. cit. n. 5. & seq. usque ad 20. Barb. cit. alleg. 29. n. 9. Rodriq. qq. regular. 10. l. q. 43. a. 13. Garc. cit. c. 1. n. 13. citans apertissimas hæc super re declarationes S. Congreg. quibus tamen non repugnat quosdam Episcopos speciale à Pontifice indultum habere reducendi ista missarum onera in fundatione imposita, ut videre est apud Corr. n. 6. Quin & absolute casu imminutorum adeo reddituum beneficii, ut beneficiatus suo muneri & officio satisfacere commodè non possit, posse per Ordinarium reduci missas impositas beneficio, docet Azor. p. 2. l. 6. c. 24. q. 6. Eodquod tacita sit ea patroni (credo per patronum intelligit fundatorem) pro eo casu voluntas.

Questio 106. Quid juris competat Capellanis Ecclesie alicujus Collegiata interessendi Capitulo?

Respondeo primò: Capellani etiam provisi in titulum (idem est de aliis beneficiatis, quocunque nomine veniant, inferioribus Canonicis) non sunt de Capitulo, neque votum habent; Capitulum enim constituitur à solis Canonicis, de Luca, de Canonicis. d. 20. n. 6. Barb. de Canon. c. 37. Neque vocari debent ad communes tractatus cum Canonicis. Lott. l. 1. q. 15. n. 27. citans Gloss. in c. penult. de cler. non residentibus. idemque verum dicit, etiam respectu emolumentorum, quorum participes sunt, qualia sunt anniversaria & similia. n. 28. Procedereque, etiam si participant de massa communi, & de omnibus aliis. n. 29. nisi fortè talis participatio iis competeret jure proprio (v.g. dum massa constat ex bonis propriis & redditibus ipsorum; secus si ex redditibus bonorum Ecclesie; tum enim competeret iis jure Ecclesie Lott. num. 31.) vocandi namque tunc essent juxta regulam: quod omnes tangit. Lott. n. 30. citans Vitalin. in Clem. ut ii. de erate & qualitate. n. 3. Paris. l. 4. consil. 90. nu. 12. & c. Quod ipsum, ubi fieret ex consuetudine in Ecclesiis istiusmodi patrimonialium receptitiis, etiam Collegiatis, & Cathedralibus, tolerabile esse, ait de Luca loc. cit. n. 12. in iis Capitulis, quæ congregantur pro negotiis æconomicis, ac recta administratione massæ, in qua tales presbyteri sunt aequè interessati, & consequenter etiam in electio-

nibus Officialium in idem tendentibus, puta procuratorum & similibus; nequaquam autem tolerandum tanquam manifestum abusum juris, ut intervenire debeant ac votum habeant in actibus aliis jurisdictionalibus & præminentialibus, v.g. Electionibus Vicarii Capitularis sede vacante, Canonicatum, aliorumque beneficiorum ejusdem Ecclesie.

2. Respondeo secundò: Poterit nihilominus per consuetudinem induci, ut sint simpliciter de Capitulo, ut in eo vocem habeant non tantum Capellani beneficiati, sed & simplices talis Ecclesie presbyteri carentes titulo collativo. Luca loc. cit. n. 7. & 8. ubi etiam ait, requiri, ut talis consuetudo contra jus sit immemorialis, vel centenaria, vel saltem quadragenaria, cum titulo putativo seu colorato, ejusque fama benè probata.

Questio 107. An Capelle exstructæ in Ecclesia, Ecclesia fiat compatrona ratione situs ei concessi?

Respondeo: tamen dari possit participatio juris patronatus & duo patroni, unus ratione situs seu fundi, alter ratione fundationis; seu unus ratione constructionis, alter ratione dotationis; & hinc quoque Abb. ad c. ad audientiam. de Ecclesiis & dsf. num. 11. dicat Ecclesiam concedentem situm ratione soli effici compatronam; idem tamen Abb. ait, de facto servari contrarium, & talem esse communem consuetudinem, testatur Lamb. l. 1. q. 8. a. 6. n. 4. Gonz. ad reg. 8. gl. 10. n. 12. & c. apud Card. de Luca de jure par. d. 53. n. 6.

PARAGRAPHVS II.

De Vicariis, &c.

Questio 108. Qui veniant nomine Vicariorum in jure?

Respondeo primò: latissime sumendo, nomine Vicarii venire omnes, quotquot vices aliorum, in quorum locum sufficiuntur, gerunt; Azor. l. 2. c. 6. q. 1. Latè sumendo illud in jure civili veniunt, qui in locum alterius magistratus, absentis scilicet, mortui, vel impediti substituuntur ab iis, qui ad hoc à lege potestatem habent. Barb. de jure Eccl. l. 3. c. 6. num. 1. in jure verò Canonico variam esse hujus nominis usurpationem, & pluribus convenire, qui ad tres classes seu species revocari possunt juxta Laym. ad c. 1. de off. Vicarii. in 6. n. 1. Prima est eorum, qui à Canone constituuntur, ita ut propriam & ordinariam jurisdictionem obtineant, subordinatam tamen principali, qualis est Archidiaconus respectu Episcopi juxta c. 1. de off. Archid. Secunda eorum, qui ab homine nimirum Superiore Ordinario constituuntur, ita ut potestatem vel jurisdictionem diversam obtineant à constituyente; quorum aliqui habent delegatam ad universitatem causarum, alii Ordinarium: tales sunt quædam jurisdictionem fori externi Vicarii, seu Decani rurales seu foranei, qui jurisdictionem delegatam & omnino dependentem ab Ordinario habent, à quo pro arbitrio ipsius deponi possunt: quandoque tamen ordinariam quandam habent subordinatam Episcopo; dum nimirum constituuntur per electionem Capituli ruralis ab Episcopo seu

Quaestio 88. Quenam Capellania praebeant titulum Ordinationis?

Respondeo primò: Capellania ad nutum amovibilis, etiam si collativa sit & beneficium, nequit esse titulus ordinationis; quia deest stabilitas & perpetuitas, requisita ad titulum ordinationis. Corrad. *loc. cit. n. 49.* Barb. *loc. cit. n. 19.* ubi tamen hanc facit exceptionem, nisi talis Capellania amovibilis habeatur in Capella Papae; tenet enim eas sufficere pro titulo ordinationis, & citat pro hoc Navar. *consil. 20. de temp. ordin.* Riccium *in praxi fori Ecclesiast. resol. 334. in fine.* Sayr. Molfes &c. Aliam exceptionem addit de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.* nimirum nisi titulus beneficii ex natura sua manualis, per accidens hic & nunc in hac persona ordinanda foret perpetuus, ex eo quòd ii, ad quos pertinet amovere, id agere (nempe ordinari) validè permittant; quin etiam *n. 55.* addit sufficere Capellaniam (aliudve servitium Ecclesiasticum, non tamen meram famulatus speciem habens, ut est conductio v. g. ad pulsandum organum) quae etsi specialem vel personalem titulum nullum tribuunt, tribuit tamen, seu annexum habet tale jus, quod titulo aequipolleat, ita ut illud servitium, etiam ex parte recipientis sit necessarium, neq; competat admittentibus libera facultas talem dimittendi juxta praxin frequentem Ecclesiarum parochialium; quin & collegiarum, etiam Cathedralium, ad quarum servitium ex consuetudine loci cives seu norionales, habentes, certas qualitates cum numero praefinito vel sine eo recipiuntur ad participationem cujusdam massae communis, & ad talis servitii titulum ordines conferri posse, receptum esse ait: cum beneficio vel Capella perpetua titulata spectato effectu aequipolleat; idem habet & explicatius proponit *de benef. d. 80. n. 14.*

2. Respondeo secundo: Capellania perpetua praebeant titulum ordinationis, non tantum ex, quae ab initio auctoritate Episcopi erecta in beneficium; sed etiam ex, in quarum primava institutione, etsi non intervenit auctoritas Ordinarii, postea tamen non reluctante fundatoris auctoritate erecta sunt in beneficium per collationem & Canonicam institutionem. Barb. *loc. cit. n. 23.* quin & illae, quae nec collativae nec beneficium sunt; licet enim ad eas non possit quis ordinari tanquam ad titulum beneficii, poterit tamen ad eas ordinari tanquam ad titulum patrimonii. Garc. *loc. cit. n. 112.* citans Trid. *sess. 21. c. 2.* Card. de Luca *ad Trid. d. 14. n. 33.*

Quaestio 89. Num & qualiter Capellania ex non collativa fieri possit collativa auctoritate Ordinarii?

Respondeo: hoc fieri posse, ut dum nimirum Capellania, quae ob non intervententem in primava ejus fundatione auctoritatem Ordinarii non nisi ad statum Capellaniae non collativae, seu habentis solam rationem legati pii evaserat, & in eo etiam ad tempus aliquod permanserat, superveniente demum auctoritate Ordinarii erigeretur in beneficium per collationem & institutionem Canonicam, non reluctante fundatoris voluntate. Corrad. *l. 2. c. 11. n. 17. & seq.* citans Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. n. 58.* Salcedo, Zavall. quos citat & sequitur Garc. *p. 1. c. 2. n. 108. & seq.* sub limitatione tamen paulò post subjungenda. Censetur autem haec voluntas
P. Leuten, Fori Benef. Tom. 1,

non reluctari, dum fundator in constitutione sua nihil addidit, per quod ratio collativae seu beneficiariae excluderetur; sed simpliciter solum bona sua legavit Capellae vel altari alicui, ut legantur in eo hebdomadarum certae missae, nominando insuper simpliciter patronos: tunc enim facta per accedentem Ordinarii auctoritatem erectione simplicis talis Capellaniae in beneficium, dicta testatoris voluntas non mutatur; utpote quae talem erectionem non prohibuit; quin potius interpretative saltem illam voluit. Testator enim simpliciter instituendo Capellaniam, videtur velle instituere beneficium Ecclesiasticum. Garc. *loc. cit. n. 109.* Sed dicitur solum per talem adjectionem non contrariam alterari. Corrad. & Gonz. *loc. cit.* quod ipsum licet Ordinario. Corrad. *ibidem.* citans Bald. *in l. si testamentum. c. de testam.* cum id fiat, ut pia testantium voluntates debita executioni mandentur, firmitus conserventur, & Episcopus sit executor demandatus omnium piarum dispositionum, tanquam Sedis Apostolicae delegatus juxta Trid. *sess. 24. c. 8.* Corrad. *loc. cit.* qui etiam sic frequenter praticari asserit allatis exemplis aliquot. Hanc doctrinam veram esse asserit Garc. in Capellaniis institutis in ultima voluntate, in quibus non solet intervenire auctoritas & erectio Ordinarii, nisi post mortem testatoris, quando effectum sunt habitura. Item in Capellaniis institutis inter vivos, etiam irrevocabiliter, quarum effectus differtur ad mortem. Non tamen in Capellaniis institutis inter vivos, & statim effectivatis per positionem Capellani; quia ex quo fundator non requisivit auctoritatem Ordinarii, non videtur velle facere beneficium Ecclesiasticum, sed Capellaniam non collativam, adeoque eam erigere postea in beneficium; esset mutare voluntatem & dispositionem fundatoris. Idem censet in Capellaniis, in quibus dicitur, quòd Capellanus ponatur per patronos.

Quaeres 90. An dum fundator noluit Capellaniam esse collativam, Ordinarius, saltem accedente consensu patroni, possit de ea facere collationem & institutionem, & sic de non beneficiaria eam erigere in beneficium?

Respondeo negativè: Garc. *n. 105.* citans pro hoc AA. quam plurimos, & aliquot Rotae decisiones ad fufum.

Quaeres 91. An quando constat fundatorem noluisse facere Capellaniam collativam & beneficium, ad hoc, ut habeatur pro beneficio, sufficiat collatam fuisse per 40. annos ut beneficium?

Respondeo affirmativè: Garc. *p. 1. c. 2. n. 115.* ubi postquam inclinasset in sententiam requirentem ad hoc tempus immemorabile; argumento *c. 1. de praescriptione in 6. juncta auth. de nuptiis. §. disponar.* oppositum, quod tenet Azor. verum censet juxta *c. cum de beneficio. de praeb. in 6.* & ait *cit. c. 1.* requirens tempus immemorabile ad hujusmodi praescriptiones loqui de casu, in quo jus commune est contrarium, non autem sola lex privata fundatoris.

Quaestio 92. An dum Capellania perpetua erecta est auctoritate Episcopi in beneficium Ecclesiasticum (quod postremum addo, quia
C 3 *nil*